

Toets protocol

2022/2023

Missouri 1
2548 HT Den Haag
T: 070 308 98 87
wateringseveld@sgzuidwest.nl

 [Wateringseveldcollege](https://www.facebook.com/Wateringseveldcollege)
[Wateringseveldcollege.nl](https://www.wateringseveldcollege.nl)

MAVO
HAVO
VWO
**Wateringse
Veld College**

Inhoud

1. Toetsen	3
1.1 Soorten toetsen	3
1.2 Aantal toetsen en wegingen	3
1.3 Opgeven van toetsen	4
1.4 Duur van toetsen	4
1.5 Materiaal	5
1.6 Toetslokaal regels	5
1.7 Inhalen van toetsen	5
1.8 Toetsen nakijken, invoeren en bespreken	6
2. Schoolexamens en het Centraal examen	6
3. Leerlingen met recht op tijdverlenging	6
4. Fraude	8
5. Plagiaat	8

1. Toetsen

Het doel van dit toetsprotocol is:

- duidelijkheid geven in wat er van de leerlingen wordt verwacht bij het maken van toetsen;
- duidelijk geven in wat er van de docenten wordt verwacht bij het opgeven, maken en nakijken van toetsen.

Onder toetsen verstaan wij in dit toetsprotocol alle soorten summatieve toetsen. Formatieve toetsen waar geen cijfer voor het rapport of de overgang aan verbonden is vallen hier niet onder. Dit protocol is leidend voor alle toetsen buiten SE's en CE's. Alle regels en afspraken rondom SE's en CE's zijn terug te lezen in het Programma van Toetsing en Afsluiting per leerjaar.

Dit toetsprotocol is een levend document, wat betekent dat het document aan het eind van ieder schooljaar geëvalueerd en, waar nodig, bijgesteld zal worden.

1.1 Soorten toetsen

- A. Proefwerken (pw) en/of kijk-luistertoetsen
- B. Schriftelijke overhoringen (s.o.'s)
- C. Mondelinge overhoringen (m.o.'s, presentaties)
- D. Practica
- E. Werkstukken (o.a. praktische opdrachten (PO's), boekverslagen, werkstukken)

In de (voor)examenklassen spreken we ook nog over

- 1. Schoolexamens (S.E.'s)
- 2. Handelingsdelen (H.D.'s)
- 3. Centrale examens (C.E.'s)

1.2 Aantal toetsen en wegingen

Onderbouwklassen (1 t/m 3 havo + vwo en 1 t/m 2 mavo): maximaal 2 toetsen (incl. SO's) per dag. Er wordt rekening gehouden met het niet afnemen van twee talen of twee bèta toetsen op één dag. Bovenbouwklassen (4 t/m 5 havo, 4 t/m 6 vwo en 3 t/m 4 mavo) maximaal 2 toetsen per dag. Gedurende toetsweken wordt een apart toetsrooster gemaakt, waarbij afgeweken kan worden van bovenstaande afspraken.

De weging van toetsen zal afhangen van de toetsvorm (zie 1.1) en de grootte. De basisafspraken:

Toetsvorm	A (zie 1.1)	B	C	D	E
Weging	2 of 3	1	1, 2 of 3	1, 2 of 3	1, 2 of 3

In de onderbouw worden er per toetsperiode (periode t/m een toetsweek) maximaal drie toetsen afgenomen. In de bovenbouw mag hiervan afgeweken worden.

1.3 Opgeven van toetsen

Toetsen dienen minimaal een week van tevoren te worden opgegeven m.u.v. s.o.'s. Voor s.o.'s geldt dat deze naast gepland ook onverwacht afgenomen mogen worden. Toetsen buiten de toetsweek dienen door een docent te worden genoteerd in de Magister agenda. Hier wordt bij aangegeven wat voor soort toets het is, wat er geleerd moet worden en welke materialen de leerling nodig heeft bij het maken van de toets.

Schriftelijke toetsen buiten een toetsweek dienen niet te worden afgenomen binnen drie dagen direct voor- of na de toetsweek.

Toetsen in een toetsweek worden ingeroosterd door de roostermaker en gezet in de Magister agenda's van leerlingen. De informatie vanuit een docent dient te worden genoteerd in de ELO studiewijzer van die klas+vak onder: PTA/PTD-toetsoverzicht.

Stof proefwerken en s.o.'s.

- De stof van een proefwerk of s.o. dient voorafgaand in de lessen te zijn aangeboden.
- De docent mag toetsvragen stellen die betrekking hebben op leerstof die eerder behandeld en getoetst is, indien leerlingen hiervan vooraf op de hoogte gesteld zijn.
- Leerstof die nog niet behandeld is, mag niet worden getoetst.

Werkstukken en presentaties

Docenten zetten de opdracht + eisen en afspraken in de ELO studiewijzer van hun klas + vak. De deadline van het inleveren van een werkstuk en de dag + tijdstip van de presentatie worden in de Magister agenda genoteerd.

Als een werkstuk, verslag, PO of presentatie wordt opgegeven, moet voor de leerling duidelijk zijn:

- wat de eisen zijn;
- waarop wordt beoordeeld en wat de normering is;
- wanneer het moet worden ingeleverd of gehouden;
- wat er gebeurt bij niet of te laat inleveren van de opdracht;
- wat er gebeurt bij het niet houden van de eventuele presentatie;

Kijk-luistertoetsen

Leerlingen dienen op de hoogte te zijn van de oefen mogelijkheden ter voorbereiding op hun kijk-luistertoets.

1.4 Duur van toetsen

Proefwerken/schoolexamens

Klas 1 en 2	45 minuten
Klas 3	45 minuten of 90 minuten
Klas 4,5,6	45, 90 of 135 minuten

S.o's en mondelingen

Een gedeelte van 45 minuten vooraf bepaald.

Kijk-luistertoetsen

Afhankelijk van de methode. Vooraf wordt de duur bekend gemaakt aan leerlingen.

1.5 Materiaal

- De leerling zorgt ervoor dat hij/zij het materiaal dat voor het maken van een toets nodig is, bij zich heeft. Denk aan pen, potlood, geodriehoek, (grafische) rekenmachine, Binas e.d.
- Toetsopgaven worden met een blauwe of zwarte pen gemaakt.
- Tekeningen en schetsen worden met potlood gemaakt. De school zorgt voor uitwerkpapier.
- Alle toetsen worden opgesteld in lettertype Arial 12 met regelafstand 1,15 of 1,5.
- Toetspapier wordt door school aangeleverd.

1.6 Toetslokaal regels

- In het toetslokaal/domein gelden de normale schoolregels.
- Tijdens een toets liggen er enkel benodigdheden op tafel. Eetuis horen hier niet bij.
- Leerlingen zorgen dat ze altijd een leesboek of leerboek van een ander vak bij zich hebben voor als zij eerder klaar zijn met hun toets.
- Bij toetsweken liggen de tassen achterin het domein of lokaal, zodat de looppaden vrij zijn.
- Leerlingen leggen bij de toetsweek altijd hun schoolpasje op de hoek van hun tafel neer zodat surveillanten de absenten kunnen controleren.
- Leerlingen die te laat zijn mogen tot 15 minuten na aanvang nog starten. Zij eindigen hun toets gelijk met hun klasgenoten.
- Leerlingen die meer dan 15 minuten te laat zijn mogen niet meer deelnemen aan de toets.
- Bij een toets van 45 minuten blijft iedereen tot het einde aanwezig.
- Bij een toets van 90 minuten mogen leerlingen die klaar zijn weg na 60 en 75 minuten.
- Bij een toets van 135 minuten mogen leerlingen die klaar zijn weg na 90, 105 en 120 minuten.

1.7 Inhalen van toetsen

Proefwerken, s.o's, mondelingen en practica.

- Als een leerling geoorloofd een toets gemist heeft is er het recht om de toets in te halen.
  - Geoorloofd betekent een ziekmelding voorafgaand aan de toets of een geldig gemelde absentie voorafgaand aan de toets.
  - Afspraken met een dokter of tandarts dienen niet op toetsmomenten gepland te worden. Indien noodzakelijk dient dit met school te zijn overlegd.
- Een leerling krijgt als cijfer voor een gemiste toets die nog ingehaald mag worden een 1,2 te zien in zijn/haar cijferlijst.
- Een leerling maakt binnen drie schooldagen dat hij of zij weer op school is, een afspraak om de gemiste toets in te halen bij de vakdocent.
- De vakdocent plaatst de afspraak van het inhaalmoment in de Magister agenda van de leerling.
- De toets dient indien haalbaar ingehaald te zijn binnen tien schooldagen nadat de leerling weer op school is.
- Voor een s.o. kan een docent besluiten of deze wel/niet ingehaald wordt in overleg met de leerling.
- Met het inhalen van toetsen mag indien nodig afgeweken worden van het maximaal aantal toetsen per dag. Dit proberen we zoveel mogelijk te voorkomen.
- Bij het ongeoorloofd afwezig zijn van de leerling op een inhaalmoment, verspeelt de leerling zijn recht op inhalen. Dit kan gevolgen hebben op de overgang. De betreffende docent mag het cijfer 1 toekennen voor deze toets in overleg met de teamleider. Bij PTA werken dient een beslissing voor het geven van het cijfer 1 via de rector plaats te vinden. Ouders dienen van een maatregel 1 op de hoogte gesteld te worden.
- Bij het opnieuw geoorloofd afwezig zijn van de leerling op een inhaalmoment, beslist de docent samen met de teamleider of een nieuw inhaalmoment gerechtvaardigd is.
- Bij afwezigheid van een docent/surveillant op een inhaalmoment, kan de toets verplaatst worden.

Werkstukken/PO's

- Indien de leerling door ziekte afwezig is geweest, levert de leerling de eerstvolgende les dat de leerling weer op school is het werkstuk in.
- Als een leerling afwezig is tijdens de lessen waarin een werkstuk wordt gemaakt, maakt de leerling de eerstvolgende les een afspraak met de docent wat te doen.

1.8 Toetsen nakijken, invoeren en bespreken

- Proefwerken en s.o's dienen binnen tien schooldagen te zijn nagekeken en medegedeeld aan de leerlingen.
  - Werkstukken en PO's dienen binnen vijftien schooldagen te zijn nagekeken en medegedeeld aan de leerlingen.
  - Na het nakijken worden de cijfers z.s.m. ingevoerd in Magister o.v.v. de weging, de datum van afname en de omschrijving van de gemaakte toets.
  - De cijfergeving is in bijzondere gevallen als volgt:
    - 1,0 maatregel via teamleider (onderbouw) en via rector bij PTA werk. O.a. in geval van ongeoorloofde afwezigheid.
    - 1,1 bij fraude of dusdanig slecht gemaakt. Geen mogelijkheid tot inhalen of herkansen (uitzondering bij een herkansing van PTA werk)
    - 1,2 bij toets gemist of opdracht te laat ingeleverd met geldige reden. O.a. door geoorloofde afwezigheid (ziek, crematie, tandarts, bruiloft enz.). Een 1,2 is voor leerling, ouders en docenten het signaal dat er nog een cijfer open staat dat moet worden ingehaald/ingeleverd.
  - Indien een docent het niet redt om binnen de gestelde tijd na te kijken stelt hij/zij de leerlingen daar van op de hoogte en overlegt hij/zij met de teamleider de nieuwe deadline.
  - Een handelingsdeel wordt beoordeeld met voldoende of onvoldoende. Een handelingsdeel moet met een voldoende resultaat zijn afgerond voor overgang.
  - Een toets wordt zodra alle leerlingen een toets gemaakt hebben en deze is nagekeken besproken met de klas.
  - Een gemaakte toets wordt meegegeven met de leerlingen indien alle leerlingen de toets hebben afgerond. Dit is voor schoolexamens niet mogelijk.
- Ouders mogen bij niet meegegeven opgaven een verzoek aan de docent doen tot inzage van de opgaven. De docent dient in dit verzoek mee te gaan indien mogelijk.

2. Schoolexamens en het Centraal examen

Alle regels en afspraken rondom SE's en CE's zijn terug te lezen in het Programma van Toetsing en Afsluiting per leerjaar.

3. Leerlingen met recht op tijdverlenging

De volgende leerlingen kunnen recht hebben op tijdverlenging bij toetsing van ten hoogste 30 minuten:

- Leerlingen met een dyslexieverklaring.
- Leerlingen met een dyscalculieverklaring of ernstige rekenproblemen (voor de vakken: wiskunde, rekenen, economie, M&O, natuurkunde, scheikunde).
- Leerlingen met een TOS.
- Leerlingen met een DSM-IV diagnose (denk aan ASS, AD(H)D etc.).
- Leerlingen met een fysieke beperking (denk aan epilepsie, diabetes, fijn-motorische problematiek etc.).
- Leerlingen met een auditieve beperking.
- Leerlingen met een visuele beperking.
- Anderstalige leerlingen die minder dan 6 jaar in Nederland wonen.
- Leerlingen met een andere beperking dan hierboven genoemd.

De daadwerkelijke tijdverlenging is verschillend per toetsduur:

- 45 minuten > 15 minuten extra tijd
- 60 minuten > 20 minuten extra tijd
- 90 minuten > 30 minuten extra tijd

Het recht op tijdverlenging en andere aanpassingen bij toetsing wordt geboden volgens richtlijnen vanuit de overheid en in overleg met de Coördinator Passend Onderwijs (CPO). Een verzoek om tijdverlenging of andere aanpassingen wordt door leerlingen en ouder(s) via de mentor neergelegd bij de CPO. Ook uitzonderingen op genoemde regelingen (bijvoorbeeld meer extra tijd) worden aangevraagd via deze route.

Voor recht op extra tijd bij toetsen en examens is het verplicht een verklaring van een ter zake kundige orthopedagoog, neuroloog, psychiater of psycholoog te overleggen, behalve bij een visuele, auditieve, lichamelijke beperking of TOS.

Bij aanvraag van tijdverlenging maken de CPO en teamleider/rector een zorgvuldige afweging op basis van aangeleverde informatie door leerling en/of ouder(s). Ook vraagt school toestemming het verzoek te bespreken in het team Jeugdhulp en School (JES). Tot slot wordt toestemming gevraagd om contact op te nemen met een ter zake kundige behandelaar. Indien de argumentatie en/of informatievoorziening onvoldoende is, kan het voorkomen dat extra tijd niet wordt toegekend.

In afwachting van onderzoeksresultaten kan tijdelijk recht op extra tijd toegekend worden door de CPO in overleg met de teamleider/rector.

Alle leerlingen met recht op tijdverlenging ontvangen een persoonlijke pas waar dit op vermeld staat. Deze pas wordt afgegeven voor de gehele schoolloopbaan, tenzij anders aangegeven. Leerlingen leggen dit pasje tijdens toetsen op de hoek van hun tafel.

Wanneer een leerling meerdere beperkingen heeft, wordt het recht op tijdverlenging één keer toegepast. Alleen wanneer een leerling én dyslexie heeft én anderstalig is en minder dan 6 jaar in Nederland verblijft, wordt de duur van de tijdverlenging verdubbeld tot maximaal 60 minuten. Het kan zo zijn dat leerlingen naast extra tijd ook recht hebben op andere aanpassingen bij toetsing en examens. Ook deze aanpassingen worden gedaan in overleg met leerling, ouder(s) en de CPO. Van aanpassingen wordt altijd melding gedaan in Magister.

Toetsen tijdens de toetsweek

Leerlingen die recht hebben op extra tijd bij toetsing maken deze toetsen tijdens toetsweken in een apart lokaal. Hierbij is ervoor gekozen leerlingen uit de onderbouw en de bovenbouw ieder een eigen ruimte te geven. Deze keuze is gemaakt, om de leerlingen in alle rust te laten werken, zonder dat een hele groep leerlingen halverwege opstaat en wegloopt. Tijdens s.o.'s en andere toetsing buiten de toetsweken, maken alle leerlingen de toets in dezelfde ruimte. Na afloop van de reguliere tijd, kan een leerling met tijdverlenging nog even verder werken in een aparte ruimte.

Leerlingen met dyslexie

Voor overige informatie over onderwijsaanpassingen op het WVC aan dyslectische leerlingen, bijvoorbeeld het aanbieden van toetsing in lettertype Arial 12, verwijzen wij u naar het dyslexieprotocol, aan te vragen via de mentor.

4. Fraude

Bij fraude tijdens toetsing kan voor de toets het cijfer 1,1 worden toegekend. Als de leerling zich in dit opzicht oneerlijk behandeld voelt en overleg met de betrokken docent geen oplossing biedt, dan kan hij zich wenden tot zijn teamleider.

Onder fraude verstaan wij:

- het gebruik van hulpmiddelen buiten de toegestane hulpmiddelen die vernoemd zullen zijn voor aanvang van de toets;
- tijdens toetsen en SE's afkijken of, binnen of buiten de toetsruimte, uitwisselen van informatie;
- het tijdens toetsen en SE's overleggen;
- het tijdens toetsen en SE's uitgeven voor iemand anders;
- het tijdens toetsen en SE's door iemand anders laten vertegenwoordigen;
- het voor de datum van tijdstip waarop toetsen en SE's plaatsvinden, in het bezit stellen van de opgaven van de desbetreffende toets.

Afhankelijk van de omstandigheden van ieder geval op zich kunnen ook andere gedragingen als fraude worden aangemerkt. Het vermoeden van fraude kan zowel voor, tijdens als na afloop van een toets worden vastgesteld. Dit laatste kan onder meer het geval zijn wanneer bij het nakijken van het werk blijkt dat een groot deel van de gegeven antwoorden - waaronder foutieve antwoorden - bij twee of meer leerlingen (nagenoeg) identiek zijn.

5. Plagiaat

Bij het plegen van plagiaat kan het cijfer 1,1 worden toegekend voor het desbetreffende werk. Onder plagiaat verstaan wij als school het in een verslag/werkstuk of id. gegevens of tekstgedeelten van anderen overnemen zonder bronvermelding.

Onder plagiaat valt onder meer:

- het knippen en plakken van tekst van digitale bronnen zoals encyclopedieën of digitale tijdschriften zonder aanhalingstekens en verwijzing;
- het knippen en plakken van teksten van het internet zonder aanhalingstekens en verwijzing;
- het overnemen van gedrukt materiaal zoals boeken, tijdschriften of encyclopedieën zonder aanhalingstekens of verwijzing;
- het opnemen van een vertaling van bovengenoemde teksten zonder aanhalingstekens en verwijzing;
- het in andere woorden weergeven (parafraseren) van bovengenoemde teksten zonder verwijzing. Deze omschrijving (parafrase) mag nooit bestaan uit louter vervangen van enkele woorden door synoniemen;
- het overnemen van beeld-, geluids- of testmateriaal van anderen zonder verwijzing en zodoende laten doorgaan voor eigen werk;
- het overnemen van werk van andere studenten en dit laten doorgaan voor eigen werk. Indien dit gebeurt met toestemming van de andere student is de laatste medeplichtig aan plagiaat;
- ook wanneer in een gezamenlijk verslag/werkstuk door een van de auteurs plagiaat wordt gepleegd, zijn de andere auteurs medeplichtig aan plagiaat, indien zij hadden kunnen of moeten weten dat de ander plagiaat pleegde;
- het indienen van verslagen/werkstukken die verworven zijn van een commerciële instelling (zoals een internetsite met uittreksels of papers) of die tegen betaling door iemand anders zijn geschreven.

Er is een mogelijkheid dat plagiaat geconstateerd wordt door middel van het detectiesysteem Ephorus.